

Ár 2010, þriðjudaginn 23. febrúar, var fundur í kjararáði að Hverfisgötu 6a í Reykjavík haldinn af Guðrúnu Zoëga, Jakobi R. Möller og Jónasi Þór Guðmundssyni.

Fyrir var tekið:

Að ákveða laun og starfskjör framkvæmdastjóra Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins

I.

Fullskipað kjararáð hefur í dag kveðið upp úrskurð nr. 2010.4.001 um almennar forsendur ákvarðana um laun og önnur starfskjör þeirra sem með lögum nr. 87/2009 bættust í þann hóp sem undir kjararáð heyrir. Meðal þeirra er framkvæmdastjóri Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins, en lögum nr. 61/1997 um Nýsköpunarsjóð atvinnulífsins var breytt með fyrrnefndum lögum þannig að kjararáð ákveður nú laun og starfskjör framkvæmdastjórans. Með þessum úrskurði tekur þriggja manna kjararáð ákvörðun um launakjör framkvæmdastjóra og byggist hún á þeim almennu forsendum sem ákveðnar eru í fyrrnefndum úrskurði fullskipaðs kjararáðs. Ber því að líta á úrskurðina sem eina heild.

II.

Kjararáð skrifaði framkvæmdastjóra og stjórn Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins bréf 22. september 2009 og gaf þeim kost á að koma sjónarmiðum á framfæri við ráðið auk þess sem óskað var eftir ítarlegum upplýsingum um öll núverandi starfskjör, þar með talin hlunnindi, svo sem bifreiða- og aksturshlunnindi, sérstakar greiðslur í lífeyrissjóð o.þ.h. Auk þess var óskað eftir upplýsingum um öll launuð aukastörf. Í bréfunum voru kynntar helstu breytingar sem gerðar voru með lögum nr. 87/2009 á lögum um kjararáð og á lögum nr. 61/1997 um Nýsköpunarsjóð atvinnulífsins. Sérstaklega var óskað eftir afriti af ráðningarsamningi eða erindisbréfi. Iðnaðarráðuneyti var skrifað 12. október og fjármálaráðuneyti 15. október 2009 og þeim gefinn kostur á að koma sjónarmiðum á framfæri við ráðið.

Formaður stjórnar Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins (NSA) svaraði með bréfi dagsettu 16. október 2009. Bréfinu fylgdi ráðningarsamningur frá 2008 ásamt breytingum sem gerðar voru í mars 2009, en þá lækkuðu laun framkvæmdastjórans um 10%. Einnig fylgdu reglur um árangurstengingu launa starfsmanna Nýsköpunarsjóðs. Auk þess fylgdi umsögn stjórnarinnar um frumvarp til laga um kjararáð o.fl. dagsett 25. júní 2009. Í bréfi stjórnarformanns kom fram að stjórn NSA hefði lagst gegn þeim breytingum á lögum um sjóðinn sem færðu ákvörðunarvald um laun framkvæmdastjórans aftur til kjararáðs. Núverandi launakjör framkvæmdastjórans væru mjög hófleg í samanburði við sambærileg störf innan fjármála-geirans. Það væri því ekki ástæða til þess að skerða þau. Sérstök athygli var vakin á því að engar aukagreiðslur fylgdu störfum framkvæmdastjórans þótt hann gegndi ábyrgðarmiklum störfum með setu í stjórn margra fyrirtækja. Sérstaklega var bent á að framkvæmdastjórinn væri stjórnarformaður fjárfestingarsjóðsins Frumtaks, þar væri greidd þóknun til stjórnarmanna, en stjórnarlaus framkvæmdastjórans rynnur til NSA. Yrði niðurstaða kjararáðs að rýra núverandi starfskjör teldi stjórnin eðlilegt að hún fengi heimild til þess að ákveða að slík þóknun rynni til framkvæmdastjórans sjálfs en ekki NSA. Þá legði stjórn sjóðsins áherslu á að ekki yrði hróflað við kerfi um árangurstengingu. Enn hefðu engar greiðslur orðið til vegna kerfisins og ekki líklegt að það yrði í bráð.

Í ráðningarsamningi komu fram laun og starfskjör framkvæmdastjórans. Þar sagði einnig að framkvæmdastjórinn skyldi helga sjóðnum alla starfskrafta sína og væri óheimilt að gegna aukastörfum í þágu annarra nema með leyfi stjórnarformanns. Hann fengi engar aukagreiðslur fyrir störf sem hann gegndi fyrir hönd NSA í nefndum eða stjórnnum fyrirtækja þar sem

sjóðurinn fjárfesti. Laun samkvæmt ráðningarsamningi væru heildargreiðsla fyrir öll störf í þágu og á vegum sjóðsins. Til viðbótar gæti komið til greiðsla samkvæmt reglum um árangurstengingu launa starfsmanna sjóðsins. Auk þess væru greidd hálf mánaðarlaun í júní og desember ár hvert, samtals ein mánaðarlaun. Sjóðurinn legði framkvæmdastjóra til bifreið og greiddi allan eðlilegan rekstrarkostnað hennar.

Frá fjármálaráðuneyti barst svar dagsett 26. október 2009, en ekki kom fram afstaða til málsins.

Í bréfi iðnaðarráðuneytisins dagsettu 11. nóvember 2009 sagði að samkvæmt lögum nr. 61/1997 væri hlutverk sjóðsins að stuðla að uppbyggingu og vexti íslensks atvinnulífs með því að taka þátt í fjárfestingum í sprota- og nýsköpunarfyrirtækjum. Stjórn sjóðsins hefði yfirumsjón með starfsemi sjóðsins og væri verkefni hennar meðal annars ráðning framkvæmdastjóra. Framkvæmdastjóri færi með daglegan rekstur sjóðsins samkvæmt umboði sjóðstjórnar.

Með bréfi dagsettu 18. janúar 2010 kynnti kjararáð framkvæmdastjóra NSA fyrirhugaðan úrskurð um almennar forsendur ákvörðunar um laun, svo og fyrirhugaða ákvörðun um laun hans og önnur starfskjör og gaf honum kost á að koma athugasemdum sínum á framfæri við ráðið. Athugasemdir bárust ekki.

Kjararáð sendi framkvæmdastjóranum bréf, dagsett 9. febrúar 2010, og gaf honum kost á að koma frekari sjónarmiðum og athugasemdum á framfæri við ráðið. Bréfinu fylgdi rökstuðningur kjararáðs fyrir fyrirhugaðri ákvörðun um launakjör þar sem meðal annars kom fram við hvað hún væri miðuð. Athugasemdir bárust ekki.

III.

Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins starfar samkvæmt lögum um sjóðinn nr. 61/1997. Sjóðurinn er sjálfstæð stofnun í eigu ríkisins, heyrir undir iðnaðarráðherra og ríkissjóður ber ekki ábyrgð á skuldbindingum hans. Hlutverk NSA er að stuðla að uppbyggingu og vexti íslensks atvinnulífs með því að taka þátt í fjárfestingum í sprota- og nýsköpunarfyrirtækjum. Þá er sjóðnum heimilt að veita lán og ábyrgðir eins og nánar greinir í lögnum. Iðnaðarráðherra skipar sjóðnum fimm manna stjórn til eins árs í senn. Stjórnin hefur yfirumsjón með starfsemi hans. Hún mótar stefnu sjóðsins, ræður framkvæmdastjóra, tekur ákvarðanir um lántöku og aðra fjáröflun til starfsemi sjóðsins, um þátttöku sjóðsins í fjárfestingum, veitingu lána og ábyrgða auk ákvarðana um tryggingar og kjör. Framkvæmdastjóri fer með daglegan rekstur sjóðsins samkvæmt umboði sjóðstjórnar. NSA starfrækir deild er nefnist tryggingardeild útflutnings, en hlutverk hennar er að veita tryggingar og ábyrgðir til þess að efla íslenskan útflutning vöru og þjónustu, auka íslenskar fjárfestingar erlendis, þátttöku í verklegum framkvæmdum erlendis og þátttöku í stærri verklegum framkvæmdum hérlendis.

IV.

Í 8. gr. laga um kjararáð nr. 47/2006 segir, að það skuli við úrlausn mála gæta innbyrðis samræmis í starfskjörum þeim sem það ákveður og að þau séu á hverjum tíma í samræmi við laun í þjóðfélaginu hjá þeim sem sambærilegir geta talist með tilliti til starfa og ábyrgðar. Við ákvörðun launakjara samkvæmt 4. gr. laganna skuli sérstaklega gæta samræmis milli þeirra og þeirra kjara hjá ríkinu sem greidd eru á grundvelli kjarasamninga annars vegar og ákvarðana kjararáðs samkvæmt 3. gr. hins vegar. Þá skuli kjararáð ætíð taka tillit til almennrar þróunar kjaramála á vinnumarkaði. Með lögum nr. 148/2008 var kjararáði falið, án tillits til fyrri lögmæltra viðmiða, að kveða upp úrskurð fyrir árslok 2008 er fæli í sér 5–15% launalækkun alþingismanna og ráðherra er gilti frá 1. janúar 2009. Til ársloka 2009 skyldi ráðinu óheimilt

að endurskoða úrskurðinn til hækkunar. Jafnframt skyldi kjararáð endurskoða kjör annarra til samræmis. Svohljóðandi málsliður bættist við 8. gr. laganna með breytingu sem gerð var á lögum um kjararáð með lögum nr. 87/2009: „Við ákvörðun sína skal kjararáð gæta þess að föst laun fyrir dagvinnu, annarra en forseta Íslands, verði ekki hærri en föst laun forsætisráðherra skv. 3. gr.“ Föst laun forsætisráðherra eru nú 935.000 krónur á mánuði. Síðast var lögum um kjararáð breytt með lögum nr. 127/2009 en í þeim segir að til nóvemberloka 2010 sé óheimilt að endurskoða til hækkunar úrskurði sem kveðnir höfðu verið upp á grundvelli laga nr. 148/2008. Við endurskoðun eða ákvörðun kjara annarra aðila sem heyra undir ráðið skuli gætt innbyrðis samræmis eftir því sem framast sé unnt og að virtum ákvæðum 8. gr. laga nr. 47/2006.

Með þeim breytingum, sem að ofan greinir, á skipulagi ákvarðana um launakjör þeirra sem heyra undir kjararáð hefur, eins og fram kemur í úrskurði nr. 2010.4.001 um almennar forsendur, verið raskað því fyrirkomulagi og viðmiðum sem tilgreind voru í 8. gr. laga um kjararáð nr. 47/2006 eins og þau upphaflega voru. Kjararáð verður samkvæmt 8. gr. eins og hún nú er fyrst og fremst að miða við föst laun forsætisráðherra og þær ákvarðanir sem Alþingi tók um lækkingu launa þeirra sem hafa heyrt undir ákvörðunarvald ráðsins. Af þessu leiðir einnig, að svo geti í auknum mæli farið að æðsti stjórnandi hlutafélags eða stofnunar í eigu ríkisins verði ekki með hæst laun starfsmanna, en við því hefur kjararáð engin úrræði. Fyrirvaralaus ákvæði laga nr. 148/2008 og 87/2009 hafa í reynd afnumið meginefni 8. gr. laga um kjararáð.

Þeir sem heyra undir ákvörðunarvald kjararáðs taka laun samkvæmt launaflokkum 123 til 142, að forseta Íslands og forsætisráðherra undanskildum. Mánaðarlaun í launaflokki 123 eru 458.224 krónur, í launaflokki 140 806.230 krónur og í launaflokki 142 862.207 krónur. Í launaflokkum 140 til 142 eru hæstaréttardómarar, ríkissáttasemjari, ríkisendurskoðandi, rektor Háskóla Íslands, vegamálastjóri, skrifstofustjóri Alþingis og ráðuneytisstjórar. Auk mánaðarlauna fá þessir embættismenn greitt fyrir yfirvinnu og álag í formi eininga, 6 til 24 einingar á mánuði, forseti Hæstaréttar mest, en aðrir mest 18 einingar. Einingafjöldi til viðbótar mánaðarlaunum í launaflokkum 123 til 142 er almennt á bilinu 0-20.

Við ákvörðun mánaðarlauna framkvæmdastjóra NSA, þ.e. fastra launa fyrir dagvinnu, hefur kjararáð meðal annars tekið mið af mánaðarlaunum forstjóra Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands og forstjóra Byggðastofnunar, en þeir eru í launaflokkum 135 og 136. Þá hefur kjararáð við ákvörðun einingafjölda gætt meðalhófsþjónarmiða til þess að komast hjá því að laun lækki óhóflega. Þetta leiðir til tímabundins ósamræmis við laun þeirra sem hafa heyrt undir kjararáð, en ráðið áformar að endurskoða einingafjölda allra þeirra sem undir það heyra eftir 1. desember 2010 eins og nánar er gerð grein fyrir í úrskurði nr. 2010.4.001. Við þá endurskoðun má búast við að einingum framkvæmdastjórans verði fækkað.

Vakin er athygli á því að í úrskurði nr. 2010.4.001 um almennar forsendur segir að kjósi framkvæmdastjóri að halda bifreiðahlunnindum samkvæmt ráðningarsamningi, þar með töldum greiðslum sem miðast við tiltekinn fjölda ekinna kílómetra, skuli verðmæti þeirra samkvæmt mati ríkisskattstjóra dragast frá heildarlaunum sem kjararáð ákveður og fram koma í ákvörðunarorði. Jafnframt segir að laun séu ákveðin miðað við lífeyrisréttindi í A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR) og sé miðað við að verðmæti iðgjalds launagreiðanda sé 20% af heildarlaunum. Sé iðgjald launagreiðanda í annan lífeyrissjóð en LSR, að séreignasjóði meðtöldum, hærra eða lægra en 20% af launum skulu heildarlaun, sem ákveðin verða af þriggja manna kjararáði, hækka eða lækka um það hlutfall sem mismuninum nemur. Sama á við ef greitt er meira eða minna en 2% af launum í séreignasjóð fyrir félaga í LSR, sjá nánar kafla VIII í úrskurði nr. 2010.4.001. Þá skulu greiðslur fyrir fastlínusíma á heimili framkvæmdastjóra dragast frá heildarlaunum sem fram koma í ákvörðunarorði.

Eins og fram kemur í IX. kafla úrskurðar kjararáðs nr. 2010.4.001 taka ákvarðanir ráðsins gildi frá ákvörðunardegi nema annað sé sérstaklega tekið fram í einstökum ákvörðunum.

Kjararáð hefur fjallað um árangurstengingu launa framkvæmdastjóra NSA og komist að þeirri niðurstöðu að ekki skuli greiða viðbótarlaun vegna hennar. Kjararáð hefur einnig fjallað um sérstök hálf mánaðarlaun sem greidd hafa verið aukreitis 1. júlí og 1. desember ár hvert og komist að þeirri niðurstöðu að þau skuli falla niður. Loks hefur ráðið fjallað um laun fyrir setu í stjórnnum og nefndum á vegum NSA og skulu þau renna til sjóðsins.

Að öðru leyti en hér kemur fram vísast til úrskurðar kjararáðs um almennar forsendur nr. 2010.4.001, sem gilda um laun og starfskjör framkvæmdastjóra NSA.

V.

Ákvörðunarorð

Frá og með 1. mars 2010 skulu mánaðarlaun framkvæmdastjóra Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins vera samkvæmt launaflokki 502-136, nú 705.192 krónur. Að auki skal greiða honum 20 einingar á mánuði fyrir alla yfirvinnu og álag er starfinu fylgir.

Eining er 1% af launaflokki 502-126, nú 5.058 krónur. Einingar greiðast alla mánuði ársins, einnig í sumarleyfi. Af því leiðir að ekki er greitt orlofsfé á einingar.

Sé iðgjald launagreiðanda í annan lífeyrissjóð en Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, að séreignasjóði meðtöldum, hærra eða lægra en 20% af launum skulu heildarlaun sem hér eru ákveðin hækka eða lækka um það hlutfall sem mismuninum nemur.

Verðmæti hugsanlegra bifreiðahlunninda samkvæmt mati ríkisskattstjóra skal dragast frá heildarlaunum sem hér eru ákveðin.

Laun fyrir setu í stjórnnum og nefndum á vegum Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins skulu renna til sjóðsins.

Ekki skal greiða viðbótarlaun vegna árangurstengingar launa.

Sérstök hálf mánaðarlaun sem greidd hafa verið aukreitis 1. júlí og 1. desember ár hvert falla niður.

Laun eru miðuð við fullt starf þannig að ekki komi til frekari greiðslna nema kjararáð úrskurði um það sérstaklega.

Um almenn starfskjör framkvæmdastjóra Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins gilda reglur kjararáðs frá 30. maí 2007.

Ákvörðun þessi gildir fyrir þann sem nú gegnir starfi framkvæmdastjóra Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins.

Guðrún Zoëga

Jakob R. Möller

Jónas Þór Guðmundsson